

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 16. septembra 2013*

„Arbitražna klavzula — Pogodbe o finančni pomoči, sklenjene v okviru petega in šestega okvirnega programa dejavnosti Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja in v okviru programa eTEN — Projekti Highway, J WeB, Care Paths, Cocoon, Secure-Justice, Qualeg, Lensis, E-Pharm Up, Liric, Grace, Clinic in E2SP — Odpoved pogodb — Zahteva za vračilo plačanega finančnega prispevka — Opomini — Nasprotna tožba — Zastopanje tožeče stranke“

V zadevi T-435/09,

GL2006 Europe Ltd, s sedežem v Birminghamu (Združeno kraljestvo), ki jo zastopata M. Gardenal in E. Bélinguier-Raiz, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki sta jo najprej zastopala S. Delaude in N. Bambara, nato S. Delaude, agenta, skupaj z R. Van der Houtom, odvetnikom,

tožena stranka,

zaradi, prvič, tožbe, ki jo je vložila družba GL2006 Europe v skladu s členom 238 ES, na podlagi arbitražnih klavzul, s katero tožeča stranka izpodbija inšpekcijo, ki jo je OLAF decembra 2008 opravil v njenih prostorih, odločbo Komisije iz dopisa z dne 10. julija 2009, s katero je Komisija prekinila sodelovanje pri dveh projektih tehnoloških raziskav in razvoja, ter 12 opominov, ki jih je Komisija izdala 7. avgusta 2009 za povračilo zneskov, ki jih je nakazala v okviru sodelovanja pri 12 projektih raziskav in razvoja, ter, drugič, nasprotne tožbe za povračilo navedenih zneskov,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi L. Truchot (poročevalec), predsednik, M. E. Martins Ribeiro, sodnica, in A. Popescu, sodnik,

sodna tajnica: S. Spiropulos, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. decembra 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo¹

Dejansko stanje

[...] (ni prevedeno)

- 2 Evropska skupnost, ki jo je zastopala Komisija evropskih skupnosti, je med letoma 2000 in 2006 s tožečo stranko sklenila 12 pogodb zaradi njenega sodelovanja pri projektih raziskav in razvoja v zameno za finančni prispevek, s katerim bi Komisija prevzela nekatere stroške, nastale z izvajanjem zadevnih pogodb.

[...] (ni prevedeno)

- 7 Novembra 2007 je Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) zaradi suma, da je tožeča stranka pri izvedbi zadevnih pogodb goljufala, zaprosil za sestanek z generalnim direktoratom Komisije za informacijsko družbo in medije. Komisija se je na podlagi sporočila iz spisa OLAF z dne 3. decembra 2007 odločila ustaviti ocenjevanje osnutka revizijskega poročila, da bi opravila dodatna preverjanja.

[...] (ni prevedeno)

- 16 Komisija je 10. julija 2009 odvetnikom tožeče stranke poslala dopis, s katerim jih je obvestila, prvič, da nepreklicno prekinja svoje sodelovanje pri tekočih projektih Qualeg in Cocoon, ter, drugič, da bo izterjala zneske, ki jih je tožeči stranki nakazala v okviru njenega sodelovanja pri izvedbi teh projektov. Tožeča stranka je to odločitev izpodbijala z dopisom z dne 14. julija 2009.
- 17 Komisija je 7. avgusta 2009 tožeči stranki poslala 12 opominov za povračilo zneskov, ki ji jih je nakazala v okviru 12 z njo sklenjenih pogodb, v skupni višini 2 258 456,31 EUR.

Postopek in predlogi strank

- 18 Tožeča stranka je 22. oktobra 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 19 Tožeča stranka je 3. novembra 2009 z ločenim aktom v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila predlog za odlog izvršitve odločbe iz dopisa Komisije z dne 10. julija 2009 in 12 opominov, izdanih 7. avgusta 2009. Ker pogoj nujnosti ni bil izpolnjen, je bil predlog s sklepom predsednika Splošnega sodišča z dne 15. marca 2010 zavržen, odločitev o stroških pa je bila pridržana.
- 20 V odgovoru na tožbo, vloženem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 26. januarja 2010, je Komisija vložila nasprotno tožbo, s katero je predlagala, naj se tožeči stranki naloži plačilo zneskov iz opominov.
- 21 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo razglasi za dopustno;
 - ugotovi, da inšpekcijski pregled, ki ga je OLAF med 8. in 12. decembrom 2008 izvedel na kraju samem, osnutek revizijskega poročila, končno revizijsko poročilo, odločba iz dopisa z dne 10. julija 2009 o odstopu od pogodb, v skladu s katerimi je tožeča stranka sodelovala pri projektih Qualeg in Cocoon, ter opomini z dne 7. avgusta 2009 vsebujejo nepravilnosti ter jih zato razglasi za nezakonite in nične;

1 — Navedene so le točke zadevne sodbe, za katere Splošno sodišče meni, da je njihova objava koristna.

- razglasi, da so vse pogodbe, ki jih je tožeča stranka sklenila s Komisijo, veljavne;
 - poleg tega ugotovi, da so navedbe Komisije neutemeljene;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 22 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo razglasi za nedopustno;
 - razglasi, da so odločba iz dopisa z dne 10. julija 2009 o odstopu od pogodb, v skladu s katerimi je tožeča stranka sodelovala pri projektih Qualeg in Cocoon, ter opomini z dne 7. avgusta 2009 v skladu z zadevnimi pogodbami;
 - na podlagi nasprotne tožbe tožeči stranki naloži povračilo zneska v višini 2 258 456,31 EUR, ki ustreza znesku iz opominov, povišanega za obresti od dne zapadlosti plačila, določenega v navedenih opominih;
 - tožeči strani naloži plačilo stroškov.
- 23 Tožeča stranka v repliki ponovno navaja predloge iz tožbe in dodatno predlaga, naj Splošno sodišče zahteve Komisije zavrne.

Pravo

I – Tožba

- 24 Splošno sodišče lahko v skladu s členom 113 Poslovnika kadar koli po uradni dolžnosti in po opredelitvi strank preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda, ali ugotovi, da je treba postopek ustaviti.
- 25 Člen 19 Statuta Sodišča, ki se uporablja za postopek pred Splošnim sodiščem na podlagi člena 53 navedenega statuta, določa, da mora stranke, ki niso države članice, države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), nadzorni organ EFTA ali institucije Unije, zastopati odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o EGP.
- 26 Odvetniki, pooblaščen za zastopanje tožeče stranke, so z dopisom z dne 6. marca 2012 Splošno sodišče obvestili, da je ne želijo več zastopati, ker jim z njo ne uspe več stopiti v stik, ker ni več vpisana v register družb in ker ni izpolnila denarnih obveznosti, ki jih ima do njih.
- 27 Sodno tajništvo Splošnega sodišča je z dopisom z dne 26. marca 2012 navedene odvetnike obvestilo, da bodo, dokler tožeča stranka ne določi novih zastopnikov, vsi dopisi v zvezi z obravnavano zadevo še naprej naslovljeni na njih.
- 28 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 13. junija 2012 je Splošno sodišče navedene odvetnike pozvalo, naj:
- predložijo dokaz, da so tožečo stranko obvestili o odločitvi, da je v obravnavani zadevi ne bodo več zastopali;

- s priporočenim dopisom s potrdilom o prejemu:
 - tožečo stranko pozovejo, da najpozneje do 2. julija 2012 imenuje nove zastopnike;
 - tožečo stranko obvestijo, da namerava Splošno sodišče, če tako imenovanje ne bo opravljeno v določenem roku, po uradni dolžnosti ugotoviti, da je tožba postala brezpredmetna;
- predložijo dokaz o tem, da je bil zgoraj navedeni dopis poslan.

- 29 Navedeni odvetniki so to storili z dopisom z dne 20. junija 2012.
- 30 Rok, ki je bil tožeči stranki določen za imenovanje novih zastopnikov, je potekel 2. julija 2012, ne da bi ta Splošno sodišče obvestila o takem imenovanju.
- 31 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 10. julija 2012 je Splošno sodišče stranki pozvalo, naj predložita stališča glede možnosti ugotovitve po uradni dolžnosti, da je tožba postala brezpredmetna in da je treba postopek v zvezi z njo ustaviti, ker tožeče stranke zato, ker v roku, ki ji ga je postavilo Splošno sodišče, ni imenovala novega zastopnika, ne zastopa več odvetnik.
- 32 Komisija je stališča predložila z dopisom z dne 25. julija 2012. Tožeča stranka stališč ni predložila.
- 33 Glede na molk tožeče stranke na ukrep procesnega vodstva z dne 13. junija 2012 iz točke 28 zgoraj je treba v skladu s členom 113 Poslovnika po uradni dolžnosti ugotoviti, da je tožba postala brezpredmetna in da je treba postopek ustaviti (glej v tem smislu sklepe Splošnega sodišča z dne 20. junija 2008 v zadevi Leclercq proti Komisiji, T-299/06, neobjavljen v ZOdl., točka 15; z dne 2. septembra 2010 v zadevi Spitzer proti UUNT – Homeland Housewares (Magic Butler), T-123/08, neobjavljen v ZOdl., točka 8; in z dne 16. maja 2012 v zadevi La City proti UUNT – Bücheler in Ewert (citydogs), T-444/09, točka 12).
- 34 Posledično se postopek v zvezi s predlogom Komisije, naj Splošno sodišče tožbo razglasi za nedopustno, ustavi.

II – Nasprotna tožba Komisije

- 35 Komisija je z dopisoma z dne 2. in 25. julija 2012 Splošnemu sodišču predlagala, naj, čeprav bi ugotovilo, da se postopek v zvezi s tožbo tožeče stranke ustavi, odloči o nasprotni tožbi. Komisija z nasprotno tožbo Splošnemu sodišču predlaga, naj tožeči stranki naloži plačilo zneska v višini 2 258 456,31 EUR, ki ustreza skupnemu znesku tožeči stranki nakazanih sredstev v okviru izvedbe 12 z njo sklenjenih pogodb, povišanega za obresti od dne zapadlosti plačila, določenega v opominih z dne 7. avgusta 2009.

A – Uvodne ugotovitve

- 36 Pred preučitvijo, ali odločba o ustavitvi postopka v zvezi s tožbo tožeče stranke Splošnemu sodišču preprečuje odločanje o nasprotni tožbi Komisije, je treba ugotoviti, ali je Splošno sodišče pristojno za obravnavanje tega spora.
- 37 V skladu s členom 238 PDEU so sodišča Unije pristojna za izrekanje sodb na podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Unija ali so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo.

- 38 V skladu s sodno prakso se pristojnost Splošnega sodišča, da na podlagi arbitražne klavzule odloča o sporu, ki se nanaša na pogodbo, presoja z vidika te določbe in z vidika določb klavzule (sodba Sodišča z dne 8. aprila 1992 v zadevi Komisija proti Feilhauer, C-209/90, Recueil, str. I-2613, točka 13, in sodba Splošnega sodišča z dne 9. februarja 2010 v zadevi Evropaïki Dynamiki proti Komisiji, T-340/07, neobjavljena v ZOdl., točka 76). Ta pristojnost odstopa od splošne ureditve, zato jo je treba razlagati ozko (sodba Sodišča z dne 18. decembra 1986 v zadevi Komisija proti Zoubek, 426/85, Recueil, str. 4057, točka 11, in sodba Splošnega sodišča z dne 16. decembra 2010 v zadevi Komisija proti Arci Nuova associazione comitato di Cagliari in Gessa, T-259/09, neobjavljena v ZOdl., točka 39). Tako Splošno sodišče, po eni strani, ne more odločati o pogodbenem sporu brez izrecne volje pogodbenih strank o podelitvi pristojnosti Splošnemu sodišču (zgoraj navedena sodba Komisija proti Arci Nuova associazione comitato di Cagliari in Gessa, točka 39), in, po drugi strani, lahko obravnava le zahteve, ki izhajajo iz pogodbe, ki vsebuje arbitražno klavzulo, ali so neposredno povezani z obveznostmi na podlagi pogodbe (zgoraj navedena sodba Komisija proti Zoubek, točka 11).
- 39 V obravnavani zadevi ni sporno, da vseh 12 pogodb, sklenjenih med tožečo stranko in Komisijo, vsebuje arbitražno klavzulo, ki Splošnemu sodišču podeljuje pristojnost za obravnavanje sporov glede veljavnosti, uporabe in razlage navedenih pogodb. Taka klavzula je v členu 13 pogodb, sklenjenih na podlagi šestega okvirnega programa, in v členu 5 pogodb, sklenjenih na podlagi petega okvirnega programa in programa eTEN.
- 40 Poleg tega je treba opozoriti, da je Komisija v odgovoru na tožbo navedla pogodbene klavzule, na katerih utemeljuje nasprotno tožbo, in sicer člen 26(3) splošnih pogojev, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na podlagi petega okvirnega programa, točki II.29(1) in II.31(1) splošnih pogojev, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na podlagi šestega okvirnega programa, ter člen 17(4) splošnih pogojev, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na podlagi programa eTEN. Te klavzule Komisiji omogočajo, da od upravičencev zahteva povračilo neupravičeno pridobljenih zneskov.
- 41 Nasprotna tožba torej temelji na zadevnih pogodbah in na pravicah ter obveznostih, ki iz njih izhajajo, v smislu v točki 38 zgoraj navedene sodne prakse.
- 42 Poleg tega v skladu s sodno prakso v sistemu pravnih sredstev Skupnosti pristojnost za odločanje o tožbi v glavni stvari zajema pristojnost za odločanje o kakršni koli nasprotni tožbi, vloženi v istem postopku, ki izhaja iz istega akta ali istih dejstev, ki so predmet tožbe. Ta pristojnost temelji na ekonomičnosti postopka in prednosti sodišča, ki je začelo postopek, ki ju prav tako splošno priznavajo postopkovni sistemi držav članic (glej sklep Sodišča z dne 27. maja 2004 v zadevi Komisija proti IAMA Consulting, C-517/03, neobjavljen v ZOdl., točka 17 in navedena sodna praksa).
- 43 Iz tega izhaja, da je Splošno sodišče načeloma pristojno za odločanje o nasprotni tožbi Komisije.
- 44 Poleg tega je treba ugotoviti, da se predmet nasprotne tožbe Komisije v obsegu, v katerem se z njo predlaga, da se tožeči stranki naloži plačilo zneskov iz opominov z dne 7. avgusta 2009, razlikuje od zgolj zavrnitve zahtevkov tožeče stranke, ki se nanašajo zlasti na razveljavitev opominov.
- 45 Z ustavitvijo postopka v zvezi s tožbo tožeče stranke torej Komisiji ni zadoščeno, ker s tem tožeči stranki ni naloženo plačilo zneskov iz opominov.
- 46 Iz tega izhaja, prvič, da nasprotna tožba še vsebuje predmet spora, čeprav ga tožba tožeče stranke ne, in drugič, da Komisija ohranja interes glede predloga iz nasprotne tožbe.
- 47 Poleg tega je treba opozoriti, da odločanje o nasprotni tožbi Komisijo oprosti od obveznosti, da vloži novo tožbo, ko sta, kot je trdila v dopisu z dne 25. julija 2012, stranki že imeli možnost predstaviti vse argumente, ki sta jih želeli uveljavljati, v okviru obravnavane zadeve. Zato je taka rešitev upravičena z vidika ekonomičnosti postopka.

- 48 Poleg tega, kot je Komisija pravilno trdila v zgoraj navedenemu dopisu, odločanje o nasprotni tožbi ne posega v pravico do obrambe tožeče stranke. V trenutku nastopa razloga za ustavitev postopka v zvezi s tožbo, torej neimenovanja novih zastopnikov v določenem roku, je bil pisni postopek namreč že končan. Tožeča stranka je tako imela možnost, da v repliki predstavi argumente v odgovor na nasprotno tožbo Komisije, kar je tudi storila. Poleg tega je bila tožeča stranka prek svojih zastopnikov obveščena o začetku ustnega postopka in o tem, da bo obravnava 13. decembra 2012.
- 49 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba odločati o nasprotni tožbi, ki jo je vložila Komisija.

B – Utemeljenost nasprotne tožbe

- 50 Z nasprotno tožbo Komisija predlaga, da se tožeči stranki naloži, prvič, da Komisiji v celoti povrne zaradi izpolnitve 12 z njo sklenjenih pogodb neupravičeno pridobljene zneske, in drugič, da ji plača zamudne obresti, ki bi iz teh zneskov nastale od zapadlosti v plačilo opominov z dne 7. avgusta 2009.
- 51 Spodaj so navedeni podrobni zneski iz opominov v zvezi s posameznimi zadevnimi projekti:
- Lensis: 257 598,49 EUR;
 - E-Pharm Up: 153 227,00 EUR;
 - Liric: 36 694,12 EUR;
 - Grace: 493 735,91 EUR;
 - Cocoon: 201 387,39 EUR;
 - Secure-Justice: 217 564,26 EUR;
 - Qualeg: 291 371,53 EUR;
 - Care Paths: 144 352,41 EUR;
 - Highway: 76 000,00 EUR;
 - J WeB: 70 807,45 EUR;
 - E2SP: 120 717,75 EUR;
 - Clinic: 195 000,00 EUR;

1. Povračilo neupravičeno izplačanih zneskov

[...] (ni prevedeno)

- 148 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija z 12 opomini, poslanimi tožeči stranki 7. avgusta 2009, povračilo zneska v višini 2 258 456,31 EUR, ki ustreza skupnemu znesku, nakazanemu tožeči stranki na podlagi pogodb, sklenjenih s tožečo stranko, zahtevala v skladu s temi pogodbami.
- 149 Ker tožeča stranka poleg tega ne izpodbija zneskov iz opominov, je treba ugoditi predlogu Komisije, naj se tožeči stranki naloži, da ji povrne neupravičeno prejeti znesek v višini 2 258 456,31 EUR.

2. Zamudne obresti

150 Komisija predlaga, da se tožeči stranki naloži plačilo zamudnih obresti, ki bi iz zneskov, navedenih v opominih z dne 7. avgusta 2009, nastale od zapadlosti navedenih opominov v plačilo.

[...] (ni prevedeno)

155 Zato je treba tožeči stranki naložiti plačilo obresti, predvidenih z zgoraj, v točkah 152, 153 in 154 navedenimi klavzulami, od zapadlosti ustreznih opominov v plačilo.

[...] (ni prevedeno)

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat)

razsodilo:

- 1. Postopek v zvezi s tožbo družbe GL2006 Europe Ltd se ustavi.**
- 2. Družbi GL2006 Europe se naloži, da Evropski komisiji plača znesek v višini 2 258 456,31 EUR, povišan za obresti od zapadlosti opominov v plačilo z dne 7. avgusta 2009.**
- 3. Družbi GL2006 Europe se naloži plačilo stroškov.**

Truchot

Martins Ribeiro

Popescu

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 16. septembra 2013.

Podpisi